

C O N T R A C T

ONDER VOORWAARDEN

- dat deze ondersteuning uit de liefdadige bijdragen zullen ophouden, wanneer uit de schoolsubsidien den Eerw. Broeders voldoende middelen zullen toevloeien voor het onderhoud van alle in het Gesticht aanwezige Eerw. Broeders
- Gerekend F.100.- (honderd gulden) per Eerw. Broeder en per maand. Voor den Eerw. Broeder Overste F.200.- (twee honderd gulden) per maand
- 3) Zich te zullen beijveren om door alle ten dienste staande middelen van de openbare liefdadigheid de gelden te bekomen, die de Eerw. Broeders behoeven tot onderhoud van het Gesticht en de daarin verpleegden.
  - 4) Naar best vermogen ten alle tijden en in alle opzichten de Eerw. Broeders in hunnen arbeid te zullen steunen.
  - 5) Zich bij meeningsverschil aan de uitspraak van den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg ressorteert, te zullen onderwerpen

4.

Rechten van genoemd Hulpfonds

uit kracht harer Statuten, dezer verbintenis of uit andere hoofde

- a) De Vereeniging « Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg » eigenares van het St. Vincentius-Gesticht, rechtspersoon zijnde, kan alleen in rechten optreden voor de belangen van haar eigendom, en is alleen aansprakelijk voor de handelingen overeenkomstig hare Statuten en de besluiten van haar Bestuur gesteld.
- b) Eigenares zijnde van het St. Vincentius-Gesticht is noodzakelijk bij haar de opperste leiding van het Gesticht, zoowel wat betreft de huishouding, de zorg der gebouwen, als het beheer der geldmiddelen.
- c) Het Bestuur van genoemd « Hulpfonds » volgens het Burgerlijk Wetboek N° 365 VOOGD zijnde van de in het Gesticht verpleegde kinderen, kan verwijdering, om welke reden dan ook, niet plaats hebben zonder overleg van het dagelijksch Bestuur der Vereeniging.
- d) VOOGD zijnde is ook noodzakelijk bij haar de opperste leiding in zake opvoeding en onderwijs, en kan bijgevolg zonder de goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur in leerplannen en huiselijke reglementen geen vaste verandering worden gebracht.
- e) Uit kracht dezer verbintenis bezit het Bestuur der Vereeniging:
  - 1) het recht om toe te zien of het Personeel door de Congregatie met de werkzaamheden in het Gesticht belast, geschikt is voor zijn taak en zoo noodig te vorderen, dat hierin voorzien wordt.
  - 2) het recht om aan te dringen op de meest innige samenwerking met de Vereeniging in de beoefening der Christelijke Liefdadigheid.
  - 3) het recht om meeningsverschillen met het Bestuur der Congregatie ter beslechting voor te leggen aan den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg behoort.

5.

Verbintenis van het Bestuur der Congregatie anderzijds

Het Bestuur der Congregatie, verlangend het Bestuur der Vereeniging in de beoefening der Christelijke Liefdadigheid bij te staan, verbindt zich het Bestuur van het door de Vereeniging « Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg » onderhouden St. Vincentius-Gesticht over te nemen d.w.z. op zich te nemen: onder de opperste leiding der genoemde Vereeniging.

- a) De leiding der geheele huishouding, bewassing, aanmaak en herstel der kleeren der kinderen.
- b) De zorg der gebouwen en van den inventaris
- c) Het beheer der maandelijksche gelden van het Gesticht en administratie van het Gesticht.

als bene zij de maandelijksche penningen

C O N T R A C T

- d) De opvoeding en het onderwijs der kinderen.

6.

Verplichtingen, die deze verbintenis aan de Congregatie oplegt.
Het Bestuur der Congregatie verbindt zich:

- a) Om voor de door haar aanvaarde taak omschreven in het huishoudelijk reglement van het Gesticht allezins geschikt Personeel aan te stellen n.l. Eerw. Broeders harer Congregatie, die lichaaamlijk en Geestelijk elk voor den hem toevertrouwdten arbeid berekend is. Alleen bij het onderwijs kunnen leeken-onderwijzers de Eerw. Broeders TIJDELIJK vervangen.
- b) Om, gedachtig dat het Gesticht onderhouden wordt uit bijdragen der Liefdadigheid en Gouvernementsondersteuningën, op bijzondere wijze te zorgen, dat een ieder in het hem door den Overste ongedragen deel der werkzaamheden met de meest mogelijke zorg de gepaste netheid, zindelijkheid en zuinigheid betrachten, en deze doet betrachten zoowel door het ondergeschikt leeken-personeel, als door de leerlingen.
- c) Om, gedachtig dat het doel der Vereeniging is, de in het Gesticht verpleegde kinderen op te voeden tot ware Katholieken, te zorgen, dat de met de Surveillance belaste Eerw. Broeders alle daartoe gevorderde eigenschappen bezitten, en dat door den Eerw. Overste zorgvuldig zal worden gewaakt, dat alle middelen tot dat doel, onder goedkeuring van het Bestuur zelve of door het nagelijksch Bestuur vastgesteld, met den grootsten zielenijver worden aangewend.
- d) Om niet meer Eerw. Broeders voor vast in het Gesticht huisvesting te geven als het bij Contract of nader besluit toegestaan aantal, tenzij met goedkeuring van het Bestuur der Vereeniging, en mits per persoon en per vollen dag F.O.50 aan het Gesticht wordt te goed gedaan.
- e) Om geen zwakke, zieke, gebrekkige of door ouderdom niet meer tot werken in staat zijnde Eerw. Broeders uit ANDERE HUIZEN in het den Eerw. Broeders toegewezen deel van het Gesticht te Buitenzorg op te nemen, tenzij naar het oordeel van het Bestuur der Vereeniging voldoende plaats beschikbaar is, om dit tijdelijk of voor vast toe te staan, en mits voor huisvesting per persoon en per vollen dag F.O.50 aan het Gesticht te goed wordt gedaan. De kosten van onderhoud dezer Broeders worden door den Overste natuurlijk verstrekt door het huis waarvan zij afkomstig zijn.
- f) Om zich bij meningsverschil aan de uitspraak der Kerkelijke Overheid te zullen onderwerpen.

7.

Rechten van Genoemde Congregatie

uit kracht harer Constitutien, Verbintenis of uit andere hoofden

- a) De Congregatie behoudt het onverminderd recht over de Eerw. Broeders volgens hare Constitutien, Regels en voorschriften, en bijgevolg hebben alleen de Overste het recht de werkzaamheden in het Gesticht voor elk der Eerw. Broeders te bepalen.
- b) Alle zaken de Eerw. Broeders en hunne werkzaamheden in het Gesticht betreffende moeten door het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging met den Eerw. Broeder Overste zelve, en in geen enkel geval rechtstreeks met den Eerw. Broeder die de zaak aangaat, behandeld worden.
- c) De Eerw. Broeders hebben recht op hetgeen in Art.3 sub a.1 en 2 van dit Contract bepaald is, de zwakken, de zieken en de ouden van dagen die in het Gesticht werkzaam zijn tot op het tijdstip, dat zij daartoe niet meer in staat zijn, genieten F.70.- (zeventig gulden) per persoon en per maand.
- d) De Eerw. Broeder Overste heeft het recht het ondergeschikt leeken-personeel zonder nader overleg met het Bestuur te huren, en te ontslaan

CONTRACT

uitgezonderd die van Europeesche landaard, die na goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur worden aangesteld en ontslagen.

- e) De Herw. Broeders Overste heeft het recht voor enkele gevallen tijdelijk uitzonderingen toe te staan op de Gestichtsreglementen en Verordeningen door het Bestuur goedgekeurd.
- f) De Congregatie behoudt het recht andere huizen op te richten, mits dit niet de belangen schaadt van het Gesticht of van de Vereeniging.
- g) De congregatie heeft het recht in geval van meeningsverschil met het Bestuur van de Vereeniging ter beslechting zich te wenden tot den Kerkvoogd, waaronder Buitenzorg ressorteert.

1. UITEENZETTING van toestanden en feiten, van voorstellen en plannen die het Bestuur van de Vereeniging "BATAVIA'S Vincentius-Gesticht te Kramat, Weltevreden, en het Bestuur van de Vereeniging "HULPFONDS" van den H.Vincentius a Paulo te Buitenzorg " er toe leiden om den Eerw.Broeders van O.L.Vrouw van Lourdes te Dongen, N.Brabant, Nederland te verzoeken zoo spoedig mogelijk de leiding van het Vincentius-Gesticht te Buitenzorg op zich te nemen, en later ook dat van Kramat Weltevreden.

1.

Rechtspersoonlijkheid der Vereenigingen

- a) De Vereeniging "Batavia's Vincentius-Gesticht werd als rechtspersoon erkend by besluit v.d. G.G. van Ned.Indie (Zie Javasche Courant 28 Sept. 1909 N2 77 bl. 1006)
- b) De Vereeniging "Hulpfonds v.d.H.Vincentius a Paule werd als rechtspersoon erkend by de Ordonantie van 2 Augustus 1888 (Stb.N2 131) en 24 September 1891 (Stb.N2 209)

2.

Het Bestuur der Vereenigingen

Rechten en Plichten van het Bestuur der Vereenigingen worden bepaald door de Statuten (Zie Bylagen)

3.

Voornaamste doel der Vereenigingen

Voornaamste doel der Vereenigingen is: Verlaten jongens, Weesjongens en jongens, van Ouders, die niet de noodige zorg kunnen besteden aan hunne kinderen, eene degelijke R.K. opvoeding te geven in de door hen onderhouden Gestichten. Te Kramat worden ongeveer 135, te Buitenzorg ongeveer 200 jongens verpleegd.

4.

Bestuur der Gestichten

Aan het hoofd der beide Gestichten staat een Pastoor door den Apost. Vicaris van Batavia daartoe aangewezen, als Directeur.

De werkzaamheden en bevoegdheden van den Directeur zijn gelijk aan die welke hieronder nader worden omschreven.

De Directeur te Kramat wordt bygestaan door een Binnen-Regent en een Surveillant, terwijl 2 Dames voor het huishouden zorgen.

De Directeur te Buitenzorg wordt terzijde gestaan door een Onder-Directeur, een Pastoor door den Apost. Vicaris daartoe aangesteld, een Eerw.Broeder Surveillant, 2 Leeken-Surveillanten, terwijl het huishouden door 3 Dames wordt verzorgd.

5.

Beweegredenen tot Nastreving van dit Doel

De beweegredenen waren by de oprichting en daarna geen andere als de zuivere beoefening der christelijke liefdadigheid tegenover een jeugd die voor God en de Kerk verloren zouden gaan, indien geen liefdehand werd toegestoken. Aan het Bestuur der Vereenigingen wordt voor verleende diensten geen vergoeding gedaan. Aan de Geestelijken, die het beheer der gestichten voeren wordt alleen het noodige voor onderhoud verstrekt.

De inkomsten van de Vereenigingen bestaan uit liefdadige bydragen. Het Hulpfonds van den H. Vincentius a Paulo te Buitenzorg bezit zelfs niets, wat op den naam van FONDS aanspraak kan maken. De Gestichten ontvangen aan RETRIBUTIE en SUBSIDIE-gelden van het Gouvernement voor de verpleging der knapen.

6.

Geschiktere en meer Medewerkers

De Besturen der beide Vereenigingen zien zich verplicht geschiktere en meer medewerkers te zoeken, daar meer dan ooit de Directeuren der Gestichten in geweten verklaren, dat hunne krachten ten eenemale te kort schieten om de knapen de opvoeding te geven, die voor hun lichamelijk en geestelijk welzijn onontbeerlijk is. Behalve toch de zorg der Gestichten drukt hen het steeds toenemende geestelijke dienstwerk. De leeken-helpers, meest oud-militairen, hoewel van goeden wille hebben uiteraard weinig begrip van ware Katholieke Opvoeding en juist op hen rust thans grootendeels de opvoeding. Ook Administratie en Huishouding vragen PERSONEEL, dat zich hieraan geheel kan wijden.

7.

Eigenschappen dier Medewerkers

De Medewerkers, die gezocht worden, moeten zich geheel aan het Gestichtswerk kunnen wijden, moeten bezielde zijn met denzelfden geest als de Besturen der Vereenigingen en de Geestelijken, Beheerders der Gestichten. Hij die op moet treden als Overste van een Gesticht, moet bekwaam zijn de Administratie te voeren en boek te houden. Hij zal die eigenschappen moeten bezitten, waardoor hij inderdaad een waar VADER voor Knapen kan zijn en tevens een voorzichtig Overste. In zijne werkzaamheden zal hij door een ander ter zijde moeten worden gestaan, een Onder-Overste.

Ook de Onder-Overste en de Surveillanten zullen mannen moeten zijn van vast karakter, uitmuntend in geduld, gewapend met een paar opmerkzame oogen, en in groote trekken althans met de regels der ware Opvoeding bekend zijn.

Van den kok en van hen, die met de zorg voor de LINNENKAMER en ZIEKEN ZAAL belast zijn, zal gevorderd worden: ervarenheid, een voortdurend waakzaam oog, gestadigen ijver, en liefde voor netheid, zindelijkheid en gepaste zuinigheid.

Iemand met kennis van muziek moet de leiding hebben by muziek en zang en zal, zoo mogelijk, bekwaam zijn om orgel te spelen.

Mannen dus, die, gedenkend, dat het hier de Christelijke Liefdadigheid geldt, tevreden zijn met het noodige voor hun onderhoud, m.a.w. GEESTELIJKE BROEDERS, Religieusen van beproefde deugd, mannen van gebed, elk berekend voor zijn grootsche taak.

8.

Nieuwe Medewerkers

Daar de Regeering toestaat aan onze Inrichtingen SCHOLEN met Lager Europeesch Onderwijs te verbinden, en het voor onze jongens ontegen-

ontegenzeggelijk het beste is, zoo OPVOEDING en ONDERWIJS in EEN hand is, zoo is het noodig om met de geschiktere ook nieuwe medewerkers te zoeken n.l. Geestelijke Schoolbroeders. Religieusen uitstekend in deugd en nederigheid, ware onderwijzers en ware opvoeders tevens.

9.

Onderwijs en Opvoeding

- a) Het Onderwijs wordt geregeld volgens de wettelijke voorschriften, overigens door het Bestuur der Vereeniging in onderling overleg met den Overste der Eerw. Broeders.
- b) Alle pogingen moeten worden aangewend om de knapen buiten de schooluren nuttig bezig te houden.
Wandelen wordt op bepaalde dagen toegestaan volgens het reglement. De speeluren zijn vastgesteld volgens het huisreglement. Of handarbeid onder de grooteren mogelijk is, ware te beproeven. Aan zang, muziek en gymnastie zal de noodige tijd gewijd worden. Op bepaalde tijden zullen de Catechismuslessen van buiten geleerd worden, en door een Eerw. Broeder de les overhoord worden. Ook voor dagelijksche Geestelijke lezing en lezing van N. en O. Testament zal zorg worden gedragen. Op bijzondere wijze zal er op gelet worden, dat de knapen goed Hollandsch spreken, en, zoo mogelijk ook buiten de schooluren tijd aan spreek-oefeningen en voorlezen worden besteed. Catechismusonderricht en instructies worden door den Rector van het Gesticht gegeven.
- c) De Surveillanten zullen ten alle tijde letten op de gesprekken en gedragingen der knapen onderling. De Onder-Overste en Surveillanten zullen trachten in onderling overleg door verstandige leiding de knapen tot het goede te leiden, en trachten hen daarin meer en meer te bevestigen door voortdurende opwekking tot gebed, en het gebruik der H. Sacramenten.
- 1) Verwijdering der leerlingen om vergrijp tegen de zeden of verzet tegen de orde geschiedt door het Dagelijksch Bestuur, daar deze met de Voorz. der kinderen belast is. (B.W.N. 2 365)

10.

Vacantie

De vacaties worden geregeld volgens de wettelijke voorschriften. Als regel geldt, dat de knapen te huis de vacaties doorbrengen. Zij, die geen te huis of geen gevoegelijk te huis hebben, volgens het oordeel van den Directeur van het Gesticht in overleg met het Dagelijks Bestuur der Vereeniging, brengen onder toezicht der Eerw. Broeders hunne Vacantie door op de Vacantie-Kolonie der Vereeniging of op eene daartoe beschikbaar gestelde of gehuurde gelegenheid.

11.

Onderhoud der Leerlingen

Alle uitgaven voor voeding, kleeding, en verpleging der leerlingen komen ten laste der Vereeniging.

De Administratie het Bestuur van het Gesticht en het beheer der maandelijksche gelden berust bij den Overste van het Gesticht, die in deze handelt in overleg met het Dagelijksch Bestuur.

Voor uitgaven de gewone maandelijksche te boven gaande zal hij de goedkeuring behoeven van het Dagelijksch Bestuur van de Vereeniging. In het begin van elke maand zal hij de Penningmeester rekening en verantwoording geven van de maandelijksche uitgaven en de noodige gelden voor de uitgaven voor de volgende maand ontvangen.

12.

Onderhoud der Gebouwen en Inventaris

De gewone zorg voor het onderhoud der gebouwen en inventaris is by den Overste van het Gesticht. Voor uitgaven de gewone overtreffende behoefst hij de goedkeuring van het Dagelijksch Bestuur.

13.

Onderhoud der Eerw. Broeders

De Eerw. Broeders genieten vrije huisvesting, licht, en watervoorziening: ook de straatbelasting wordt door de Vereeniging betaald. Voor hun onderhoud zal door de Vereeniging aan den Overste maandelijks F.200.- (twee honderd gulden) en voor de overige Eerw. Broeders F.100.- (honderd gulden) per persoon en per maand aan den Eerw. Overste worden te goed gedaan, hieronder gerekend de zieken. Voor de ouden van dagen, die tot arbeiden niet meer geschikt zijn zal maandelijksch f.70.- (zeventig gulden) worden uitbetaald. Mochten de Gestichtsscholen door het Gouvernement worden opgericht dan zullen de betreffende subsidien voor de Onderwijzers aan de Congregatie komen. Mocht de geheele som dier subsidien voldoende zijn én voor het onderhoud der Eerw. Broeders Onderwijzers, én voor de Eerw. Broeders belast met het beheer en de huishouding van het Gesticht, gerekend F.200.- (twee honderd gulden) voor den Overste, en voor de overige Eerw. Broeders F. 100.- (honderd gulden) per persoon en per maand, dan zullen de toelagen van de Vereeniging niet meer behoeven te worden uitgekeerd, daar anderszonder reden van de gelden der Vereeniging, bestemd voor liefdadigheid niet tot dit zouden worden gebezigd. Overtreft de subsidie het totaal der benoedigde toelagen, gerekend F.200.- (twee honderd gulden) voor den Overste en F.100.- (honderd gulden) voor de overige Eerw. Broeders per persoon en per maand, zoo blijft het meerdere uiteraard aan de Congregatie. Indien een Eerw. Broeder, die ten laste is of komt der Vereeniging slechts een gedeelte van de maand in het Gesticht verblijft, wordt voor elken vollen dag F.3.50 toelage aan den Eerw. Broeder Overste te goed gedaan. Voor Eerw. Broeders boven het bij Contract bepaalde aantal, moet de Congregatie zelf zorg dragen, en voor huisvesting etc. aan het Gesticht voor elken vollen dag per persoon F.0.50 (vyftig cent) betalen, zoo zij langer dan veertien dagen in het Gesticht verblijven. Voor rekening der Congregatie komen dus voeding, kleeding, bewassing, Persoonlijke en Inkomstenbelastingen, geneeskundige behandeling der Eerw. Broeders. Voor de gelden benoedigd voor de reis van en naar Holland van hen, die geen aanspraak hebben op subsidie, zal de Congregatie zelf geleidelijk een fonds moeten stichten, daar de onkosten de Finantieele draagkracht der Vereeniging te boven gaat.

14.

Plan der Vereenigingen

Het verzoek te richten tot het Bestuur der Nederlandsche Provincie van de Eerw. Broeders van O.L.Vrouw van Lourdes te Dongen (N.Brabant Ned.) om in overeenstemming met het in de voorafgaande hoofdstukken bepaalde: en het Bestuur der beide Gestichten over te nemen, en het onderwijs te verzorgen der wellicht op te richten Gestichtsscholen. Bij overname worden dan door het Leekenpersoneel de Gestichten ont-ruid.

Uitwerking van het plan der Vereenigingen

De Eerw. Broeders beginnen met het Bestuur van het Gesticht te Buitenzorg over te nemen. Voorloopig worden uitgezonden 4 Eerw. Broeders. Zonder nadere goedkeuring kan dit getal tot 8 (acht) worden uitgebreid. Voor de Aestichtsschool zal zoo spoedig mogelijk een Eerw. Broeder met Hoofdakte worden uitgezonden om als Hoofd dier school op te treden. Zoolang de Congregatie niet over voldoende eigen PERSONEEL mocht beschikken, kunnen de ontbrekende Krachten door LEEKEN worden aangevuld. Op gelijke wijze zal gehandeld worden te KRAMAT, zoodra de Congregatie over voldoende PERSONEEL voor de overname kan beschikken. Het nut van de overname der beide Gestichten door de Congregatie behoeft geen nadere toelichting.

Archiefmap 3 - extra materiaal

Bron: Interview Broeder Hilarius (KMM 206), fragment 'Dagelijkse gang en vrije tijd' 2a. transcriptie
Collectie: Katholiek Documentatie Centrum.

KMM 206

KMM nummer: 206

Datum: 6 april 1979

Duur: 140 minuten

Interviewer: Broeder Frans van den Berg

Naam geïnterviewde: C.W. Helwig (broeder Hilarius)

Werkgebied + jaar: Indonesië (Java) 1948-1950; (Sumatera) 1950-1975

Geboortjaar/plaats: 26 juni 1912, Den Haag

Orde/Congregatie: Broeders van Dongen

Dagelijkse gang

Interviewer F: uw dagelijkse werk. Uw dagelijkse gang in die twee jaar op dat instituut. Hoe zat dat zowat in mekaar

Broeder Hilarius: 's morgens moest je nogal vroeg opstaan enzo. Sommige dagen ging je met de hele naar de kerk toe. Wat toen de tijd (...). Natuurlijk je moest helpen met aankleden enzo, wassen. Beetje toezicht houden enzo. Dan gingen ze naar de mis toe sommige dagen. En andere dagen gingen ze naar het ontbijt toe he. Nou ja wij stonden voor tot wel een uur of 5 op. Altijd moesten we waken op de slaapzaal. We lossen elkaar af. We gingen dar onze meditatie toen. Om een uur of 6 stonden de jongens op. Daarna aankleden, wassen aankleden. En daar naar beneden toe. Ontbijt. Dan gingen ze naar school toe. Dat was meestal rond half 8.

Interviewer F: en dan kon u niet rustig gaan zitten?

Broeder Hilarius: nee, nee, dan moest ik een enkele zieken verzorgen. De kapel moest ik verzorgen. Dan de zaak een beetje opruimen en klaarzetten enzo. En alles doen wat er allemaal te doen is voor zoveel jongetjes. Kleren maken en dergelijke weer. Maar ja als jongens klaar waren moest je zien bezighouden met spelletjes enzo. En we gingen veel wandelen. Dichtbij de plantentuin. Het was daar heerlijk wandelen met de jongens hoor.

Interviewer F: en dat kwam iedere dag terug

Broeder Hilarius: dat kwam iedere dag terug ja.